

MAGYAR VIDÉKI MOZAIK

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat kiadványa

I. évfolyam, 2. szám

Bevezető

Tisztelt Vidékfejlesztő Kollégák! Kedves Olvasó!

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) megszervezésével célunk a kormányzati-, gazdasági és civil szervezetek tagjai közötti rendszeres kapcsolat és gyors információáramlás megteremtése, a magyar vidékért tenni akaró szakemberek hálózatszerű együttműködésének kiépítése. A különböző szakmai műhelyek közötti álláspontok megismerésének és a szervezeti közös gondolkodásnak egyik legfontosabb csatornája és eszköze lehet a most útjára induló „Mozaik” című rendszeres tájékoztató kiadványunk. Ennek lapjain szeretnénk időről-időre bemutatni a Hálózat minden jelentős történéseit, programját, aktualitását és fejlődését is. Gyakorta hallhatjuk azokat a véleményeket, melyek szerint a vidéki lakosság rendszeres informálásával is sokat tehetünk a vidék fejlődéséért. Nem titkolt célunk, hogy ezen kiadvány segítségével eljuttathassuk a vidéken élőkhez, az MNVH rendszerében együttműködő partnerekhez az agrárágazati kutatások, a technológiai fejlődések eredményeit, köztegyük a máshol már sikeres vidékfejlesztési programok gyakorlati eredményeit – megteremtve ezzel a vidéki folyamatokba való tevékeny részvétel lehetőségét. Közös munkával hatékonyabbá tehetjük a magyar vidék társadalmi-gazdasági fejlődését, együttesen alakíthatjuk a támogatási források eredményesebb felhasználását – aktívan hozzájárulva ezzel a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat céljainak eléréséhez. Az MNVH rendszere olyan keret, melyet csak a magyar vidékért dolgozó szakemberek tölthetnek meg igazi szellemi tartalommal. A nemzetközi és nemzeti vidékfejlesztési együttműködés olyan lehetőség, melyben sok-sok ezer ember legjobb tudásával járulhat aktívan hozzá a vidéken élők életkörülményeinek folyamatos javulásához.

Tisztelt Vidékfejlesztő Kolléga! Kedves Olvasó!

Erősítsük közösen a vidék népességmegtartó erejét! Kérem, forgassa ezt a kiadványt annak felelősségével, hogy a benne található számok, adatok, javaslatok, vélemények, ötletek és hozzászólások közzétételével, mindannyian a fejlődő, virágzó vidéki Magyarország ügyét szolgálhassuk.

A hosszantartó, sikeres együttműködés reményében,
tisztelettel üdvözl:

Dr. Mikula Lajos
az MNVH Főtitkára

Introduction

Dear Colleagues in Rural Development, Dear Reader,

We have organised HNRN to ensure regular communication and rapid flow of information between the staff of government, economic and civil organisations, and to establish a network-like cooperation between those professionals who want to work for the Hungarian countryside. Our information brochure – Mosaic – to be launched soon and published regularly can be one of the most important channels and tools of finding out about the opinion of the different professional circles, and of thinking together as an organisation. On the pages of this publication we would like to present from time to time all the important happenings, programmes, current events and developments in the Network. It is often said that fresh information on a regular basis for the people living in the country in itself is a major contribution to the development of the countryside. We do not make a secret of the fact that we want to make available with 'Mosaic' for people living in the country and for cooperating partners in the system of HNRN the achievements of agricultural research and of technological development, to publish the practical results of rural development programmes that have already yielded results elsewhere, and to create through the above the opportunity for active participation in developments in the country. With joint efforts we can foster the social and economic development of the Hungarian countryside, we can ensure that the subsidies be used with better results, and thus we would actively contribute to the achievements of HNRN. HNRN is such a framework which only the professionals working for the Hungarian countryside can fill with genuine intellectual content. International and national cooperation in rural development is such an opportunity, which makes it possible for several thousands of people to do their best to facilitate the continuous improvement of the quality of life of people living in the country.

Dear Colleague in Rural Development, Dear Reader,

Let us strengthen together the ability of the countryside to retain its population! Please, read Mosaic in such a way that you should feel the responsibility that through the publication of figures, data, recommendations, opinions, ideas and comments we should all be able to serve the cause of the developing and flourishing Hungarian countryside.

I trust that our cooperation will be long and successful.

Faithfully yours,

Lajos Mikula

Secretary General of the HNRN

I. évfolyam, 2. szám, 2011. május 10.

Kiadja: VM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet

Felelős kiadó: Dr. Mikula Lajos főigazgató, MNVH főtitkár

Szerkesztő: Wiedemann Tamás

Elérhetőség: 1223 Budapest, Park u. 2.

Telefon: 06 1 362 8100, fax: 06 1 362 8104

Web: www.mnvh.eu, e-mail: info@mnvh.eu

Nyomda: Gyomai Kner Nyomda Zrt.

5500 Gyomaendrőd, Kossuth utca 10-12.

Megjelenik 5000 példányban.

Fotók: Horváth Péter Gyula, Pelsőczy Csaba, Vágány Zoltán

Minden jog fenntartva. Az oldalainkon közzétartalom újraközlése és sokszorosítása csak tartalmi és formai módosítás nélkül engedélyezett.

Hatékonyabb együttműködés a vidékért

Egyszerűbben, átláthatóbban és hatékonyabban működik a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH), amely elsősorban a vidékfejlesztésben érintett intézmények, szervezetek és civil szervezetek együttműködéséért felel.

Átalakult a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH), amely nemcsak szervezetileg újult meg, hanem feladatai kibővültek, eljárási rendje egyszerűsödött. Az MNVH közreműködésével történik a LEADER-akciócsoportok képzése, de a nemzetközi kapcsolatok kiépítésében, több országot érintő együttműködések kialakításában, működtetésében is szerepet vállal az Európai Vidéki Hálózattal közösen. „Tavaly nyáron elsőként Lengyelországgal kötöttünk együttműködési megállapodást, március végén pedig Szlovákiával is. Romániával pedig már folynak a tárgyalások” – hangsúlyozta V. Németh Zsolt államtitkár az átalakulást bejelentő sajtótájékoztatóján.

Az MNVH egymilliárd forintos forrással rendelkezik erre az évre, de az elnyerhető összeg felső határát hárommillió forintban maximálták, így gigaprojektek helyett, mintegy háromszáz vidéki rendezvényt, tanácskozást, továbbképzést lehet finanszírozni. Az ellenőrzést is szigorítják, hogy az elnyert összegekkel ne lehessen visszaélni. „A szervezet működésének egyszerűsítését és átláthatóságát szolgálja többek között az is, hogy a pályázatok elbírálását harminc nap alatt elvégzik, és a kifizetésre is várhatóan csak harminc napot kell várniuk a nyerteseknek” – mondta Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter.

Mikula Lajos, az MNVH főtitkára az átláthatóságot emelte ki. „Önrész nélkül nem lehet pályázni, a megítélt támogatási összeget pedig utó-finanszírozásban egyenlíti ki a szervezet, így csak olyan programot lehet szponzorálni, amely valóban a vidékfejlesztés ügyét szolgálja. A pályázati procedura nyílt rendszerben működik majd” – mondta a főtitkár. A döntések előkészítésében erős jogosítványokat kapott az MNVH – korábban 31 fős, idén azonban 13 tagúra csökkentett – elnöksége. Az elnökségben a vidékfejlesztési program mind a négy tengelyéhez kapcsolódóan vannak delegáltak. Az elnökség tagjainak átlagéletkora a korábbiakhoz képes csökkent, arányaiban több fiatal és hölgy kapott helyet a testületben. Mikula Lajos szerint az új rendszerben egyértelművé váltak a felelősségi és döntési viszonyok, egyszerűsödött és átláthatóbbá vált a struktúra. Az elnökséget támogató kétszáz fős tanács is a civil kontrollt erősíti.

Az új elnökség előtt álló szakmai feladatok kapcsán Csatári Bálint, az MNVH elnöke kifejtette, a tudomány és a vidéki tudomány koherenciájának megvalósítása, a szakmai hálózat megerősítése, valamint a társadalmi együttműködések kiépítése fontos célok lesznek a megújuló MNVH számára. Példaként említette az infrastruktúrafejlesztést, az oktatást, illetve a cigányság felemelését szolgáló programokat.

More effective cooperation for the countryside

The Hungarian National Rural Network – primarily responsible for the cooperation of institutions and organisations involved in the development of the countryside – operates in a more simple, transparent and effective way.

The Hungarian National Rural Network has undergone a reorganisation affecting not only its organisational structure, but its scope of tasks has also expanded, its procedural order has been simplified. The HNRN participates in the training of the LEADER action groups, and it also takes a role in the formation of international relationships, in the development and operation of multilateral cooperation together with the European Rural Development Network. “Last summer Poland was the first country that we concluded a cooperation agreement with, whereas at the end of March we did the same with Slovakia. Negotiations are already under way with Romania” – stressed state secretary Zsolt Németh V. at the press conference where the reorganisation was announced.

The budget of the HNRN amounts to one billion HUF for this year, but a cap of 3 million has been put on the sums to be awarded, meaning that instead of ‘giga projects’ some 300 events, meetings and trainings can be financed in the country. Control will also be tightened to prevent any misuse of the funds awarded. “The operation of the organisation will be made even more simple and transparent by the fact that the application will be judged in 30 days, and the winners will probably have to wait only 30 days for the disbursement of the money” – said Sándor Fazekas, rural development minister.

Lajos Mikula, secretary general of the HNRN, highlighted transparency. “No applications are accepted without own funds, the awarded support is disbursed as ex post financing, meaning that only programmes serving the cause of rural development can be sponsored. The application procedure will work in an open system” – said the secretary general. The presidium of the HNRN – consisting of 31 persons earlier, but decreased to 13 this year – has received clear rights in the preparation of the decisions. Lajos Mikula maintains that in the new system the responsibilities and the decision making processes are clear, the structure has become more simple and transparent. The council – supporting the presidium and consisting of 200 people – also strengthens civilian control.

On the subject of the tasks awaiting the new presidium, Bálint Csatári – president of the HNRN – has said that to achieve synergies in science and the development of the countryside, to strengthen the professional network and to develop cooperation between the ministries will be important tasks for the renewing HNRN. He mentioned as examples the development of infrastructure, education and the raising of the standard of living and quality of life of the Roma population.

Egyszerűbbek és átláthatóbbak lesznek a vidékfejlesztési pályázatok

A vidékfejlesztés helyi szereplőit akarja „helyzetbe” hozni a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM). A jövőben gyorsabban juthatnak pénzükhöz a munkahelyet teremtő mikrovállalkozások, amelyek idén hétmilliárd forintos támogatásra pályázhatnak. Turisztikai tevékenységek ösztönzésére négymilliárd forintos pályázati forrás áll rendelkezésre. V. Németh Zsolt, a VM vidékfejlesztésért felelős államtitkára szerint az MNVH sokat segíthet a vidékfejlesztési gyakorlatok átadásában és a nemzetközi kapcsolatok kiépítésében.

Mennyi pénz maradt a tavalyi kormányváltás után vidékfejlesztésre?

Nemcsak az a fontos, hogy mennyi maradt, hanem az is, hogy az elköltött pénzek hogyan hasznosultak. A Közös Agrárpolitika (KAP) 2007-2013-ig tartó hét éves költségvetési ciklusában 1350 milliárd forintot különítettek el hazánkban vidékfejlesztésre. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) forrásainak nyolcvan százalékát az elmúlt időszakban lekötötték. Ez nem jelenti azt, hogy teljes egészében ki is fizették ezeket a pénzeket, csupán azt, hogy a pályázatokat elbírálták, a beruházások különböző fázisban vannak. Sokkszerűen érte a tárca új vezetését, hogy a vidékfejlesztési források hatvan százalékát a pályázók csupán öt százaléka kapta meg. Még irritálóbb az a szám, amely a versenyképességi tengelynél alakult ki: az állattartótelepek, élelmiszeripari üzemek- és kertészetek-korszerűsítésre, illetve géptámogatásra kiírt pályázatokat foglalt magában. Ennél a tengelynél a jelentkezők öt százaléka kapta meg az összes forrás 69 százalékát. Ilyen mértékű koncentrációra nincs példa Európában. Ezért első feladatként határoztuk meg a minisztériumban az agrár-vidékfejlesztési stratégia megalkotását, mert úgy véljük, az agráriumnak nemcsak az a feladata, hogy jó minőségű és egészséges élelmiszerral lássa el az országot, hanem az is, hogy a termelés révén megőrizzük a földeket, és a felszín alatti vízkészletek minőségét, a kultúrtáját, a vidéki közösségeket. Az agrártámogatás eddig nem ezt a célt szolgálta. Ennek megfelelően szeretnénk áthelyezni a hangsúlyokat, hogy lehetőséget kapjanak a kis családi vállalkozások is. Ez nemcsak a cél meghatározásából áll, társul hozzá egy jogalkotási folyamat is. Ennek részeként teremtettük meg a közvetlen értékesítés lehetőségét a kistermelői rendelettel, ebből a szempontból vizsgáljuk át a támogatás alapjául szolgáló rendeleteket is, hogy a kisebb üzemméretű gazdaságok is hozzájuthassanak a támogatásokhoz.

Rural development measures will be more simple and transparent

The Ministry of Rural Development would like to support the local actors of rural development. This year working place creating micro entrepreneurs can apply for a 7 billion HUF agricultural subsidy and the successful applicants can obtain the disbursement of the money much quicker. The budget for the promotion of touristic activities amounts to 4 billion HUF. According to Zsolt V. Németh, rural development state secretary, the Hungarian National Rural Network could help a lot in the exchange of rural development experiences and in the creation of international cooperation projects.

How much money do we have for rural development after the last year governmental change?

In Hungary for the 2007-2013 financial planning period of the Common Agricultural Policy (CAP) an amount of 1350 billion HUF was allocated for rural development. In the past period 80% of the budget of the New Hungarian Rural Development Programme was committed by contracts. It did not mean that the money was paid to the applicants. It meant that the applications were approved and the investments take place in different phases.

It was a real shock for the new leadership of the ministry to find out that only 60 % of rural development funds were given to 5% of the applicants. This number is even more contentious concerning the competitiveness axis containing call for proposals concerning the modernisation of animal husbandry plants, horticultural plants and the food sector; concerning this axis: 69% of the funds were awarded to 5% of all applicants. Such concentration of funding is without example in Europe.

All above a decision was made to create a National Rural Strategy. The central goals of the strategy are the guarantee of food production in order to ensure food supply in the country with high quality and healthy products and the preservation of the quality of lands and of water sources. Agricultural subsidies up until now were not used for the realisation of the above mentioned goals. We would like to lay emphasis on small family enterprises. It means not only stepping up our goals; it should be accompanied by a jurisdictional procedure.

In the media there was a loud echo of the scandals of several Leader Action Groups (LAGs) in the past years. How do you plan to foster civil control concerning LEADER?

It is important to underline that the majority of LEADER LAGs fulfil their tasks fairly. In Hungary the 96 LAGs have different legal forms: associations (77), non-profit limited liability companies (18), and non-profit closed corporation (1). According the new rules of the Ministry of Rural Development the LAGs has to function as associations after 31 December 2011; consequently everybody involved in rural development can join to the LAGs without restrictions. The LLC form does not support the civil control, and it is difficult to join to the local development projects. At some places LEADER was considered to be a “money divider” of the local elite. So it is our interest “to open the doors” in order to ensure for all activists to take part in rural development. Some associations have made artificial obstacle to the people who wanted to join. The articles of these associations should be modified. It makes possible to elect new leadership and to make decisions about the project managers of LAGs.

For us it is very important that the LEADER approach could regain its trustworthiness so that people committed to the local community, with their knowledge, experience and responsibility could work on most part of our country. Our aim is to support LAGs to get into real decision making positions. In order to achieve this aim and to avoid using the same decision making process we separate small scale projects and big infrastructural investments. The application of a folkdance group for buying costumes could not be compared with a construction project worth in ten millions or more. When smaller and bigger project are separated the time needed for making a decision can be shortened, too. Among actors of local rural development international connection building is supported from special resources. This year working place creating micro entrepreneurs can apply for a 7 billion HUF agricultural subsidy and the successful applicants can obtain the disbursement of the money much quicker. The budget for the promotion of touristic activities amounts to 4 billion HUF.

Az elmúlt években több LEADER akciócsoport botrányától volt hangos a sajtó. Hogyan próbálják a civil kontrollt erősíteni a LEADER-ben?

Fontos leszögezni, hogy a LEADER Helyi Akciócsoportok (HACS) többsége becsületesen végzi a munkáját. Magyarországon 96 akciócsoport közül 77 a kezdetektől egyesületi formában működik, azonban 18 nonprofit kft. és egy nonprofit zrt. formában. Utóbbiaknak kell 2011. december 31-ig új egyesületet alakítaniuk. A szaktárca azért kötelezi az akciócsoportokat, hogy egyesületi formában működjenek, mert így szabadon, korlátozásmentesen csatlakozhat a HACS-okhoz bárki, aki a helyi fejlesztésekben érintett. Egy részük kezdetekben azért alakult nonprofit kft.-vé, mert a bíróság nem volt hajlandó bejegyezni egyesületként, mivel úgy ítélte meg, hogy egyfajta gazdasági tevékenységet folytatnak. A gazdasági társaságforma azonban nem alkalmas a helyi kontroll biztosítására, valamint megnehezíti a vidékfejlesztési programokhoz való csatlakozást. Néhol úgy gondolták, hogy a LEADER, a helyi elit belterjes üzleti érdekeltsége, „pénzosztó hely”, ezért szűkre vonták a kereteket. Így elemi érdekünk a „kapuk” kinyitása, hogy minden aktivista számára biztosítsuk a részvételi lehetőséget a vidékfejlesztésben. A szervezetek alapszabályait módosítani kell ott, ahol mesterséges gátakat emeltek a belépni szándékozók

construction project worth in ten millions or more. When smaller and bigger project are separated the time needed for making a decision can be shortened, too. Among actors of local rural development international connection building is supported from special resources. This year working place creating micro entrepreneurs can apply for a 7 billion HUF agricultural subsidy and the successful applicants can obtain the disbursement of the money much quicker. The budget for the promotion of touristic activities amounts to 4 billion HUF.

How can the renewed Hungarian Rural Development Network support the establishment of international connections and dissemination of good practices?

We are looking forward with great expectations to the future activity of the renewed Hungarian National Rural Network (HNRN) because we intended to reorganise the Network to be able to operate in a more effective way. The presidium, consisting of 13 members, was set up according the four axes of the Hungarian Rural Development Plan. Among its members one can found young farmer, environment-protector, mayor, member with knowledge of the LEADER approach. The HNRN could help through the Last year we have signed a cooperation agreement with the

elé. Ugyanakkor lehetővé válik a tisztújítás, a munkaszervezet-vezetőkről való döntés is.

Fontos, hogy a LEADER-kezdemenyezés visszaszerezze a hitelességét, és az ország jelentős részén a helyi térségért elkötelezett, tudással, tapasztalattal bíró, felelősséget viselő emberek munkálkodhassanak. Célunk, hogy valós döntési helyzetbe hozzuk a helyi akciócsoportokat, éppen ezért különválasztjuk az alacsonyabb összegű pályázatokat, hogy ne a nagy beruházásokkal azonos eljárásrenddel kelljen megküzdeniük. Nem kezelhetjük egyformán egy néptáncscsoport ruhavásárlási kérelmét egy több-tíz-milliós építkezés ügyével. Azáltal, hogy a kisebb projekteket elválasztjuk a nagyobbaktól a döntési idő is lecsökken. Támogatjuk a helyi vidékfejlesztők nemzetközi kapcsolatépítését is, amelyre külön források állnak rendelkezésre. Központi jogcímmel hirdetjük meg a mikro vállalkozások létrehozását és fejlesztését szolgáló intézkedést, amelyre mintegy hétmilliárd forint forrást különítettünk el. Turisztikai tevékenységek ösztönzésére ebben az évben további négy milliárd forint pályázati forrást biztosítunk az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap támogatásával.

Ha már szóba került a külföldi kapcsolatépítés, illetve a jó példák terjesztése, mennyiben segítheti ezt az ügyet az átalakult Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat?

Nagy várakozással tekintünk a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatra (MNVH), mert a megújításnak az volt a célja, hogy ezt a szervezetet operatívabb munkára is alkalmassá tegyünk. Így a 13 fős elnökséget a vidékfejlesztési támogatások négy tengelyének megfelelően, arányosan állítottuk fel: van közöttük fiatal gazda, a természetvédelem iránt elkötelezett ember, polgármester vagy LEADER ügyekben jártas tag. Az MNVH különösen a nemzetközi kapcsolatok építésében lehet a segítségünkre. Az elmúlt években megállapodást kötöttünk a lengyel nemzeti vidéki hálózattal, tavasszal a szlovákokkal is, de előkészítés alatt van a romániai vidéki hálózattal való együttműködés is. Ezek a szomszédos államok hasonló problémákkal küszködnek, mint Magyarország, éppen ezért hasznos, hogy a tapasztalatokat megosszuk egymással, és a jól bevált gyakorlatokat kölcsönösen alkalmazzuk. A hazai bürokratikus eljárásrendek miatt szinte már küldetésnek érzem, hogy a pályázati procedúrát egyszerűsítsük. A már élő nemzetközi kapcsolatainknak köszönhetően keressük azokat a jól működő rendszereket, amelyek megkönnyítik a különböző pályázati forrásokra vagy agrártámogatásra pályázók életét.

Polish Rural Network, whereas this year we did the same with the Slovakian Rural Network and negotiations are already under way with Romania, too. These neighbouring countries are facing similar problems as Hungary does, that is why so important for us the exchange of experiences and of best practices. In Hungary the application procedure is very bureaucratic consequently our mission is to make the system more simple and transparent. Using our vivid international connections we could find those mechanisms that could make easier the life of those applicants who would like to apply for different funds or agrarian supports.

Folyamatosan épülő nemzetközi kapcsolatok

A megújult Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat egyik fontos célja a nemzetközi kapcsolatok kialakítása. Lengyelország után nemrégiben Szlovákiával is együttműködési megállapodást kötött hazánk.

Az első együttműködést tavaly, a III. Magyar Vidék Napján írta alá Artur Lawniczak, a lengyel agrártárca államtitkár-helyettese, Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter és V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár. Az egyezmény elsősorban a vidéki hálózatok együttműködésében fűzte szorosabbra Magyarország és Lengyelország viszonyát. A megállapodás szerint a két ország nemzeti vidéki hálózatai közös szakmai fórumokat, kutatásokat szerveznek, támogatják a lengyel és magyar LEADER helyi akciócsoportok közötti együttműködést, továbbá megosztják egymással a jó gyakorlatokat. Az első lengyel delegáció a paktum aláírását követő hónapban, októberben látogatott a hatvani kistérségbe, a

Constantly developing international connections

One of the most important goals of the renewed Hungarian National Rural Network is the development of the international relations. Poland was the first country we signed a cooperation agreement with and we did the same with Slovakia not long ago.

Last summer in the framework of the 3rd Hungarian Rural Day the first cooperation agreement was signed by Artur Lawniczak, deputy state secretary of the Polish Ministry of Agriculture and Zsolt V. Németh, rural development state secretary, in the presence of Sándor Fazekas, minister of rural development. According to the agreement mutual professional forums, researches will be organized by the two national rural networks in order to promote the co-operation projects of Polish and Hungarian LEADER Local Action Groups and to support the exchange and dissemination of good practices. The first Polish delegation visited the Hatvan mi-

Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület meghívására. A lengyel Klobuck helyi akciócsoport egy műhelykonferencián ismerkedett meg az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program intézkedéseivel, a hazai LEADER helyi akciócsoportok megalakulásának történetével, valamint a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) feladataival.

Lengyelország után a közelmúltban Szlovákiával is szorosabbra fűzte kapcsolatát országunk. A partnerválasztás nem véletlen, a szlovák és magyar fiatal gazdák ugyanis már évek óta szerveznek közös szakmai rendezvényeket, miközben az uniós Közös Agrárpolitika megreformálásában is aktív szerepet vállalnak. A két szomszédos állam kapcsolata a lajosmizsei, „Közös Agrárpolitika 2013 után – fiatal gazdák a közép-európai régióban” című kon-

ferencián a Zagyvaság Rural Development Association in October 2010. To ensure the knowledge transfer a conference was organised with the participation of the Klobuck Local Action Group. The main topics of the conference were: measures of the New Hungarian Development Programme, the history of the LEADER Local Action Groups, and the tasks of the Hungarian National Rural-development Network (HNRR).

In the near future our country affirmed close ties with Slovakia. The relationship between Hungary and Slovakia has reached a new milestone with the organisation of the "Common Agricultural Policy after 2013 – Young Farmers in the Central-European Region" conference at Lajosmizse. In the framework of the conference a cooperation agreement was signed by Zsolt V. Németh,

ferenciával érkezett újabb mérföldkőhöz. A tanácskozás során V. Németh Zsolt, a Vidékfejlesztési Minisztérium vidékfejlesztésért felelős államtitkára és Csicsai Gábor, a szlovák Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára írta alá a szlovák-magyar kapcsolatokat elmélyítő együttműködési paktumot. Az AGRYA – Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége által rendezett eseményen – elhangzott, hogy a két ország nemzeti vidéki hálózatai többek között a helyi termékek előállításában és árusításában, illetve a vidéki turizmus népszerűsítésében is együttműködnek majd. Csicsai Gábor, a szlovák agrártárca államtitkára is nagy várakozással tekint a közös munkára. Mint elmondta, az együttműködéssel a két ország fiatal gazdáinak munkája is hatékonyabb lesz.

Hazánkban az MNVH feladata, hogy a vidékfejlesztésben érintett intézmények, szervezetek együttműködését segítse. Egy uniós rendelet értelmében a 2008-ban kötelezően létrehozott hálózat további kötelezettsége, hogy támogassa a kormányzat vidékfejlesztési tervének végrehajtását, méghozzá az érintett szereplők hálózatba szervezésével. Tevékenysége nyomán az Európai Vidéki Hálózatban (ENRD) együttműködő 27 tagország megismerheti a magyar fejlesztési eredményeket, sikeres és hasznos gyakorlatokat, a hálózaton keresztül pedig a hazai közösségek is tanulhatnak a külföldi mintákból.

rural development state secretary of the ministry of Rural Development of the Hungarian Republic and Gábor Csicsai, state secretary of the Agricultural and Rural Development Ministry of the Slovak Republic. The conference itself was organised by the young Farmers Association (AGRYA) and special emphasis was given to the future cooperation of the national rural networks of the two countries concerning the production of local food and the popularization of rural tourism. Mr. Gábor Csicsai, Slovakian state secretary is looking forward with great expectations to the cooperation that would support the effective work of young farmers in both countries.

In Hungary the task of HNRR is to support the cooperation of the institutions and bodies interested in rural development. The Network was organised in 2008 as a compulsory act according to a European commission regulation. The aims are: to help the implementation of the Hungarian Rural Development Plan through the network of the stakeholders. As a result of the activities of HNRR, 27 countries participating in the European Network for Rural Development can obtain information about and get acquainted with Hungarian development results, successful good practices and the national rural development communities can learn from the international examples, too.

Közös és használható tudáskészlet kell

Több mint negyedszázadnyi, díjakkal elismert kutatómunka után újabb mérföldkőhöz érkezett pályája. A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) elnöki posztjára azonban nem csupán szimbolikus feladatként tekint Dr. Csatári Bálint.

Azt talán túlzás állítani, hogy a karcagi születésű, nagykun származású geográfus, egyetemi oktató mindent tud az Alföldről. Az azonban biztos, hogy az MNVH februárban kinevezett új elnöke több mint huszonöt éven át tanulmányozta a magyar vidék problémáit, az Alföld sajátos változásait, és kereste a lehetséges fejlesztési megoldásokat, kitörési pontokat. Csatári Bálint foglalkozott a kistérségi-vidéki tértípusok megalkotásával, elemezte a kitüntetetten fontos rurális településeket, a kisvárosoktól egészen az alföldi tanyákig. Néhány, földrajztanítással eltöltött év után, 1984-ben csatlakozott a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának (MTA RKK) kecskeméti csoportjához, ahonnan egyenes út vezetett az igazgatói széket is jelentő I. Alföld Kutatási Programig. A kilencvenes évek elején, az alföldi életet, s annak lehetőségeit feltérképező projekt vezetőjeként – munkatársaival együtt – igen sokrétű tapasztalatokra tett szert. Ennek is köszönhető, hogy 1992-ben igazgatójává választotta az MTA RKK Alföldi Tudományos Intézetének kollektívája, ahol 2008-ig látta el a vezetői feladatokat. A Kecskeméti Tudományos Osztály munkáját még ma is segíti amellett, hogy a Szegedi Tudományegyetem Gazdaság- és Társadalomföldrajzi Tanszékének docense. Több száz tanulmánya, ismeretterjesztő cikke jelent meg, munkásságát rangos kitüntetésekkel is elismerték: megkapta a Pro Régió Alföldért Díjat, a Pro Régió Kormánykitüntést, 2002-ben a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét, majd 2010-ben a Tisztikeresztjét. Nagyon büszke a Fülöpjakab emlékérmére, s arra, hogy ő kapta Bács-Kiskun megye első tudományos díját, de megkapta annak építészeti díját is. Az MNVH elnökeként a magyar vidéki tájak fenntarthatóságának ügye, a vidékgazdaság sokoldalú fejlesztése éppolyan lényegi kérdések számára, mint segíteni a vidékek népességmegtartó képességének fejlesztését. Csatári Bálint célja továbbá, hogy a vidék jövőjének fontosságát a városiak, sőt az egész társadalom is elismerje. „A sikeres magyar vidékfejlesztéshez mindenki támogatására egyformán szükség van” – vallja az elnök, aki bízik abban, hogy a közeljövő vidékfejlesztési pályázatai lehetőséget adnak a vidék sokoldalú bemutatkozására. „Remélem, benne lesz a „vidék színessége és lelke” is a falvakban, tanyákon élő és ott boldog emberek egyénisége, a helyi történetek, termékek sokszínűsége. Ezek jelentik a magyar vidéki élet legfontosabb belső erőforrásait” – jegyzi meg Csatári Bálint.

Saját szerepére „összekötő hídként” tekint: közvetlenül továbbíthat majd különböző „vidék-üzeneteket” a szakemberek, a civil szervezetek és a politikai döntéshozók között.

Molnár Kata

Common and useful knowledge is needed

His career has reached a new milestone after research conducted for over a quarter of a century recognized with awards. Dr. Bálint Csatári, however, does not look on his role as president of the Hungarian National Rural Network as only a symbolic task.

Bálint Csatári, geographer and university professor born in Karcag. The new president of the HNRN appointed in February studied the problems of the Hungarian countryside, the specific problems of the Great Hungarian Plain (Alföld) for over twenty-five years, and was looking for possible ways of development and take-off points.

After some years spent as a teacher of geography, in 1984 he joined the Kecskemét group of the Centre for Regional Studies of the Hungarian Academy of Sciences. In

the early 1990's he was in charge of the I. Great Hungarian Plain Research Programme – charting up life and opportunities in the Alföld. During this period he and his colleagues accumulated a lot of experience. His role in the programme also contributed to the fact that between 1992 and 2008 he was director of the Alföld Institute of the Centre for Regional Studies of the Hungarian Academy of Sciences. Even today he gives assistance to the Institute, whereas at the same time he is an associate professor at the Department of Economic and Social Geography at the University of Szeged. He has published hundreds of studies and articles, his work has been recognized with prestigious awards: Prof. Csatári has received the Pro Régió Alföldért Díj (Award for the Alföld region), the Pro Régió Government Award, in 2002 the Hungarian Gold Cross of Merit, and in 2010 the Officer's Cross. He is very proud of the Memorial Medal of Fülöpjakab, and is equally proud of the fact that he received the first scientific and architectural prize in Bács-Kiskun county.

In his role as president of the HNRN, the sustainability of the Hungarian countryside, the multifaceted development of rural economy are as important for him as to ensure that the countryside shall be able to retain its population. "Successful rural development requires everybody's support to an equal extent" – says the president, and he trusts that the rural development tenders in the near future will enable the countryside to really introduce itself. "I hope it will include "the colour and soul of the countryside", the character of people leading a happy life in villages and at farms, and the diversity of local stories and products" – says Bálint Csatári.

He looks upon his role as a "connecting bridge": he will be able to directly relay "country messages" between experts, civil organisations and political decision makers.

Egy percre sem pihen a falvak őre

A nyolcvanas évek vége felé a frissen végzett építész megjelenik Kemény Bertalan asztaltársaságában, egy sörözőben, melynek neve mára már szakmai legendává magasztosult. A Falufejlesztési Társaság éjszakába nyúló viták során kialakuló kezdeményezésének köszönhető a falugondnoki hálózat.

Miután építész diplomát szerez, Krizsán András felveszik a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájába, amelyet a korszak legjelentősebb tervezőirodái hoztak létre. Makovecz Imre keze alatt is dolgozik, így kap meghívást Kemény Bertalan asztalához.

A nyolcvanas évek tudatos falurombolásának folyamatai ellen akartak tenni és az akkor „szerep nélkülinek” nyilvánított települések értékeinek mentésén gondolkodtak. A heti viták során jutottak arra a következtetésre, hogy egy „gondnok” kellene a falvakba, aki ott helyben tudná megoldani azokat a hétköznapi problémákat, amelyekre nincsenek meg a megfelelő ágazati megoldások. Olyan személyre gondoltak, aki meglátogatja az időseket, ha kell, felvágja a fát, kisbusszal beviszi a beteget a városba, elviszi a leveleket, kiváltja a gyógyszert, kihordja az ebédet az öregeknek. A kezdeményezésükre elindított falugondnoki szolgálat először Borsod néhány elmaradott falujában születik meg, majd több mint ezer-kétszáz településen működő országos hálózattá fejlődik és azóta is szerves része a vidékfejlesztés intézményrendszerének.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) soraiban a falvak „képességmegtartó népességének” erősítésére koncentrálnak majd, célja a kultúrához jutás lehetőségeinek gyarapítása, az épített örökség védelme, tájba illő házak tervezése.

Másik célkitűzése a falvak évszázados önellátó hagyományainak visszaállítása, az intézményi, szellemi, és gazdasági támogatottság nélkül magukra maradt falvak életbemaradásának, önfenntartó képességének növelése. „Jelenleg drágán kiépített vezetékekre csatlakozó házakban élnek sokan, így érkezik hozzájuk az áram, a gáz, a vezetékes víz, holott egy ilyen bonyolult infrastruktúrát sokszor értelmetlen pazarlás fenntartani, amikor mindenki függetlenül, saját igényeire szabva is elő tudná ezeket az erőforrásokat teremteni. Nem csak elméleti, hanem gyakorlati tanácsokat is kell adnunk az embereknek, megmutatni azt, hogy igenis van ilyen, ez működik, és ez jó” – hangsúlyozza Krizsán András.

Természetesen, mint építészmérnök is szeretné magát hasznossá tenni a hálózatban: helyi örökségvédelmi táborokat, építész tanulmányokat szeretne támogatni, a fiataloknak lehetőséget adni arra, hogy egy-egy adott tájegység épített kultúrájával jobban megismerkedhessenek.

Benedek Gergő

There is no rest for the guardian of villages

At the end of the 80s a young architect just after completing his degree joined to the circle Bertalan Kemény whose name is legendary today among the architects as the founder of the Village Development Association. There member of the circle after long disputes initiated the setting up of the village-guardian network.

András Krizsán has got his diploma as an architect. After that he was admitted to the special School of the Károly Kós Association. This school means a non-official, postgraduate education and a tea established by the most important architectural offices. He was working there together with Imre Makovecz and also got an invitation to the circle of Bertalan Kemény.

They were working on to save the values of the villages and fight against the deliberate village destroy. They found out to settle “village guardians” who can manage and help in everyday problems. They have tried to find people, who visit the elderly people, help to cut up the wood, transport the ill persons to the town, deliver the post, take away the food to the elderly, etc. They initiated the village guardian service first at Borsod County. It has become a huge country-wide network including 1200 villages and since then it has been a vivid part of the institution of the village development.

The HNRN concentrates on to strengthening the population. Also its goal is to increase the culture, heritage protection and plan houses fitting into the landscape.

Another aim is to replace the self-supporting traditions of the villages. Increase the sufficient ability of the survival in the villages. “It’s a very complicated infrastructure and waste to support the mains. Everyone could independently make these resources for himself. We should give practical advices not only theoretical and show how things are working” – underlined his words Mr. Krizsán.

Certainly he would like to make himself useful in the network as an architect, too. He would like to support local heritage camps and introduce the built culture of the specific regions with the young ones.

Zöld célokért küzd a fiatal környezetvédő

A környezettudatos vidékfejlesztésben hisz az MNVH elnökségének legfiatalabb tagja. A vidéken élő édesanya olyan helyi kezdeményezéseket szeretne támogatni, amelyek az egész társadalomban reményt keltenek.

Gyermekkorától szereti a természetet Francia Rita, az MNVH elnökségének legfiatalabb tagja. A környezetgazdálkodási agrármérnök szakot Gödöllőn végezte el, miközben külföldi tanulmányutakon vett részt. Figyelemmel kísérte a GATE Zöld Klub munkáját és a természetvédő mozgalom jelentős szereplőivel is találkozott. A CEEWEB nemzetközi zöld, civil hálózaton tanulta meg, hogyan lehet hatékonyan együtt dolgozni másokkal. A szervezet kapcsolati tőkéjét is kamatoztatta, hiszen hazai, közép-európai és brüsszeli zöld szervezetek munkatársaival dolgozhatott együtt. Lobbizott a zöld érdekekért a DG-Agri néhány kollégájánál is, munkája során meglátogatott számos élőfalu kezdeményezést hazánkban és koordinált egy erdélyi fenntartható vidékfejlesztési mintaprojektet is.

A civil szféra után a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium természetvédelmi referense lett 2007-ben.

A nem-kormányzati munka után abban reménykedett, hogy a minisztériumban többet tehet azokért a célokért, amelyekért eddig is küzdött. Az ENSZ Fenntartható Fejlődés Bizottságának ülészakát készítette elő és az OECD agrár-környezetvédelmi munkacsoportjával is együttműködött.

Új korszak kezdődött az életében kisfia születésével. Egy percig sem volt kérdés, hogy családjával vidékre költözzék. Fülöpkabon a biogazdától szereztek be az élelmiszerek nagy részét. A fiatal környezetvédő szerencsésnek érzi magát, hiszen jelenlegi munkahelyén, Fülöpkabon a Zöld Élő Mátrix (Green Living Matrix) nonprofit szervezet vidékfejlesztési koordinátoraként segítheti a környezetbarát elképzelések életre hívását a dél-alföldi régióban.

Francia Rita a helyi közösségben felhalmozott tudásra, a népi bölcsességre és a tájba illő gazdálkodásra építő vidékfejlesztésben hisz. A környezettudatos gondolkodásmód és a fenntarthatóság egyre inkább eljut a vidéken élőkhez is. Ezért döntött úgy, hogy az MNVH elnökségi tagjaként olyan helyi kezdeményezéseket pártol majd, amelyek helyi erőforrásokat használnak és növelik a foglalkoztatást, illetve az egész társadalom számára értéket teremtenek, példát mutatnak vagy reményt keltenek. Azt szeretné, hogy a helyi termékek szerepet kapjanak a lokális közéletben, népszerű legyen az öko- és agroturizmus, az alternatív értékesítési rendszerek, szívéigye továbbá a tájfajta fenntartása és népszerűsítése. Azon munkálkodik, hogy ne merüljenek feledésbe a hagyományok, hanem a helyi gazdálkodás alapozzon rájuk.

Bőle Réka

The environmentalist struggle for green goals

The youngest member of the MNVH believes in the environmental awareness of the rural development. The young mother lives in the countryside and would like to support local initiatives that give hopes for the society.

Rita Francia loves nature from her childhood. She studied environmental management in Gödöllő. During her studies she participated in foreign study-tours. She followed the work of the GATE Green Club with attention and also met with the significant people of the environmentalist movements.

She learned the know how of the efficient cooperation at the international green civil organisation, the CEEWEB. She invested her interconnections as working together with domestic and Central-European green organisations' colleagues. Lobbied for

the green goals at DG-Agri and during her work she's visited several village initiatives. She also coordinated a supportable rural development sample project in Transylvania.

After the civil sphere she's started to work as an environmental protection rapporteur for the Agricultural and Rural Development Ministry in 2007. She believed to be more effective for the green goals working at the Ministry. She prepared the Sustainable Development Committee (UNO) conference and also cooperated with the Agricultural-Environment working group of the OECD.

A new epoch opened when her son has born. She moved to the countryside with her family. They got most of the foods from the bio farmers of Fülöpkab. The young environmentalist feels herself lucky surely in her present workplace. She is working as a rural development project coordinator for the Green Living Matrix civil organisation. She can help to call the environment-friendly ideas into life in the southern part of the Great Plain.

Mrs. Francia believes in the knowledge of the local communities and also in the rural development based on the folk wisdom and the proper land farming. The environmental awareness mentality and the sustainability increasingly reached the country side. Working as presidency member of the HNRN she tries to support local initiatives that uses the local resources and increase the employment. In this way they would create values and give hopes for the society. She would like to make popular the ecotourism and agro-tourism. Also wish to use the local products at the local communal feeding. She tries to save the traditions and gets the local agriculture based on it.

Bioföldeken landolt a pilóta

Repülőgép-szerelőből, repülőtisztii hallgatóból gazdálkodó család tagjaként lett egy hatalmas biogazdaság egyik vezetője, és egy bioszálloda tulajdonosa ifj. Hubai Imre, aki támogatja a vidéki hagyományok és termékek megismertetését, illetve a kézművesek és iparosok boldogulásának elősegítését.

Agráros családból származik, édesanyja és édesapja növényvédő szak- és agrármérnökök. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Karcagon született és él a mai napig. Már gyerekként megismerkedett a mezőgazdaság rejtelmeivel, ő gondozta az otthon tartott állatokat, segített a kukoricaföldeken.

Tinédzserként repülőgép pilótának készült. Álmától a repülőtisztii főiskola elkezdéséig senki sem tudta eltántorítani, ám egy napon rájött, hogy az ő helye valójában a családi gazdaságban van, s kilépett az intézményből. Mára sikeres, önálló vállalkozást vezet: családtagjaival együtt övé Magyarország egyetlen négycsillagos bioszállodája, valamint négy biobolttal és egy biopékséggel is büszkélkedhet, időközben kertészmérnökként végzett a SZIE Kertészettudományi Karán.

A családi gazdaság Berekfürdőn működik, eleinte zöldség- és primőr árúk termesztésével foglalkoztak. Néhány év alatt növénytermesztéssel és haszonállatok tartásával, tenyésztésével, és dísznövény-kertészeti vállalkozással bővült a profiljuk. Céljuk a több ezer állat tenyésztésével és a növénytermesztéssel egy biodinamikus gazdálkodási egység megteremtése volt. Ezzel már 1997 óta foglalkozik a család, Ifj. Hubai Imre elmondása szerint eleinte nem tudományos, csak intuitív módon kezdődött az átállásuk. A kezdeti nehézségek leküzdése után napjainkra önfenntartó lett a mintegy 4.350 hektáros, állattartásba és növénytermesztésbe vont földterület. Ötszáz szürke marha és magyar tarka, 240 racka anyajuh, 350 kecske, évente több ezer mangalica és fehér sertés, ló, szamár, de még bivaly is él az ipari méretű gazdaságban.

Ifj. Hubai Imre jól ismeri a kis településeken élő emberek életét, s miután bejárta Európát, személyesen is megtapasztalta a nyugati gazdaságok működését, egyben az uniós előírásokat. Rendezvényeket szervez, bevételi és bemutatkozási lehetőséget kínál gazdáknak, vállalkozóknak, kézműveseknek és hagyományőröknek. Ő hívta életre a karcagi Nimród-bionapokat, a Karcagi Böllér- és Házi pálinka versenyt, vagy a helyi Szent György-, Szent Mihály- és Szent Miklós- napi sokadalmakat. Szeretné összefogni a helyi hagyományőröket, iparosokat, a környék lakosságát, és egyben piacot teremteni a kézműveseknek.

Az MNVH elnökségi tagjaként fő feladatának tekinti elősegíteni a vidéken élők társadalmi-gazdasági fejlődését, felzárkóztatását, valamint a vidéki hagyományokra épülő rendezvények sikeres lebonyolításához szükséges, technikai segítség nyújtásához igényelhető támogatási források hatékony felhasználását.

Szeredi Helga

The pilot and the bio-field

Jr. Imre Hubai studied to become air-force officer and airplane mechanic but turned out to be a leader of a bio-farm and an owner of a bio-hotel. He supports the village traditions, the local products and handcraftsmen.

Mr. Hubai came from an agrarian family. His parents are agricultural engineers. He was born in Karcag at Jász-Nagykun-Szolnok County. He already familiarized himself with the mystery of the farming as a child. He looked

after the animals, helped in the cornfields. As a teenager he studied to become a pilot. But one day he realized that he would like to work on the family farm. Today he leads an independent enterprise with success. He has a four star bio-hotel unique in Hungary. Also he has four bio-shops and a bio-bakery. Meantime he completed his diploma as a garden engineer at the Szent István University.

First time they were producing vegetables and early products at his family farm at Berekfürdő. Some years later they expanded their profile with cultivation and keeping domestic animals. Nowadays they work also with ornamentals' and gardens. Their big goal was to create and cultivate a biodynamic farm with more thousand animals. They are self-maintainer on more then 4350 hectare. They have got 500 Hungarian Grey cattle, 240 "Racka" ewes, 350 goats, more thousand "Mangalica" pigs, horses, donkeys and some buffaloes.

Mr. Hubai knows very well the lifestyle of people living in small villages. He travelled around Europe and experienced the working methods of the holdings and also the EU regulations. He organizes events offering introduction possibilities to farmers, handcraftsmen, etc. He created the Nimrod Bio Days in Karcag, also the slaughter-man and household snaps competition. He would like to coordinate the local tradition to preserve local heritage and make a market for the tradesmen.

As presidency member of the HNRN he would like to support the social and economical development of village people. He would like to work for the local programmes organized in the villages and give the necessary technical and financial assist for them.

Láthatóvá kell tenni a vidéket

Nem csak a mezőgazdaságot, hanem a vidéket is szeretné láthatóvá tenni a fiatal vetőmagtermelő, akit céljai megvalósításában elhivatottsága segít. A jövőben konstruktív munkával kíván döntéseket felvállalni az MNVH elnökségi tagjaként.

A szakma iránt érzett lelkesedéssel végzi munkáját Kesjár Kamilla, aki hűgával irányítja azt a zöldségvetőmag szaporítással, termeltetéssel és értékesítéssel foglalkozó vállalkozást, amelyet 2004-ben örökölt meg. A legjobb tudása és lelkiismerete szerint próbál megfelelni a szakmai kihívásoknak, amelyben talpraesettsége és tanulmányai segítik.

Családi indíttatásból lett kertészmérnök, de közgazdász diplomával is rendelkezik Kamilla. Meghatározó volt számára a Spanyolországban eltöltött egyetemi időszak, bár akkor még úgy gondolta, hogy ökoturizmussal foglalkozik majd. Élete aztán máshogy alakult: a fiatal cégvezető a családi vállalkozás hírnevét viszi tovább. Fémzárolt vetőmagot értékesítenek az Európai Unióban és a közösségen kívül, valamint hazai értékesítési vonalon is dolgoznak. A szakmai színvonal fenntartása érdekében rendszeresen vesznek részt konferenciákon és mezőgazdasági rendezvényeken. Kamilla angol és spanyol nyelvtudása sokat segít abban, hogy a családi vállalkozás, a Kesjár Flora Kft. megfeleljen az aktuális kihívásoknak. „Az egységes európai- és világpiac megértéséhez idegen nyelvtudás szükséges. Annak lesz piaca ugyanis, aki szerez magának” – véli a fiatal vállalkozó. A gyors profitszerzés helyett megbízható, stabil partneri kapcsolatokra törekkenek ügyfeleikkel.

Az elmúlt években a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségénél (AGRYA), korosztályából adódóan, megtalálta azt a közeget, ahol komoly szakmai munkában vehet részt egy közösség tagjaként. „Célunk, hogy ne csak a mezőgazdaságot, hanem a vidéket is elérjük. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a kettő szervesen kapcsolódik egymáshoz” – hangsúlyozza Kesjár Kamilla, aki egy éve a szövetség társelnöke. Kesjár Kamilla bízik abban, hogy a különböző szakmából érkezett emberek a közös munkában eredményesen egészítik ki egymást.

Régebb óta ismeri az MNVH elnökségi tagjainak egy részét. Ezért is gondolja úgy, hogy „konstruktív csapat” lehetnek ők tizenhármán.

Bóle Réka

Rural areas have to be visible

The young seed grower who would like to achieve her goals with great devotion would like to make agriculture and countryside more visible. As a member of the presidium of the HNRN she would like to play a constructive role in the decision making process.

Kamilla Kesjár and her sister are directing the Seedgrower and Commercial Ltd. - which they have inherited in 2004. She would like to solve the professional challenges with her best knowledge according to her conscious. She is apt and well equipped with professional knowledge. She became a horticultural engineer following the family traditions. Than she has gained an economist degree, too.

Her university studies in Spain were essential for Kamilla – she planned that she would work in the field of ecotourism.

But she has changed

her mind: she became the executive director of the family company. The Kesjár Flora Seedgrower and Commercial Ltd. are selling seeds in Hungary, in the European Union and outside the EU. In order to maintain their professional knowledge they take part in conferences and agricultural events regularly.

Kamilla speaks English and Spanish, which helps her to face the actual challenges. “It is essential to know foreign languages in order to be able to understand the common European market and the global market” – underlines the young entrepreneur.

The company's aim is to build strong partnership with our partners instead of to earn extra profit quickly.

She is active member of the Agricultural and Rural Youth Association (AGRYA). “Our aim is to reach agrarians and the countryside, too. We must not forget that they are in close relationship” – emphasises Kamilla Kesjár, who is co-chair of AGRYA since 2010.

Kamilla believes that people with different professional background can share their knowledge while working together.

She knows well the majority of the new HNRN presidium which consists of 13 members. That is why she thinks that they would be a “constructive team”.

Aktív közösségszervező, új látásmóddal a hegyháti sikerekért

Kovács István egy percig sem pihen. Az oszkói Hegypásztor Kör elnöke több civil szervezetben is közreműködik, s a hegyháti térség fejlesztéséért dolgozik. Tettvágya agilitással és hatalmas energiával párosul, amelyet immár a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökségében is kamatoztat.

Fiatalos lendület, lanyhulni nem akaró lelkesedés, elhivatottság a közösségért. Kovács István példakép lehet sok fiatal számára. Tősgyökeres Vas megyei, folyamatosan szűkebb páttriája fejlesztésén munkálkodott. Tagja a Göcsej-Hegyhát LEADER Egyesületnek, s immár tizenegy éve vezeti az oszkói Hegypásztor Kört. Saját bevallása szerint leginkább a város és a falu összekapcsolása mozgatja s inspirálja, szabadidejét pedig szívesen tölti a veteményesben két kislányával. Az MNVH elnökségi tagjának életében gyermekkor óta fontos szerepet töltenek be a helyi értékek, a mezőgazdaság.

Dolgozott területfejlesztési referensként, kistérségi megbízottként, kézikönyvet írt a szolgáltatások fenntarthatóságáról, majd tanácsadó céget alapított. Mellette társadalmi küldetesként számos hagyományörző, közösségépítő és munkahelyteremtő projekt megvalósításában vállalt oszlopos szerepet. Mint mondja, sohasem érezte terhesnek a párhuzamos feladatokat, sőt, inkább profitált a különböző munkáiból.

A nyolcvanas évek végén, a Hegypásztor Kör égisze alatt, debreceni egyetemistákkal fogtak össze az oszkói szőlőhegy előregedett préházainak megmentéséért. Ezt a projektet gondolták tovább 2006-ban. „A kevés helyi munkalehetőséget kínáló Hegyháton elhatároztuk, hogy a fiataloknak perspektívát teremtünk vidéken, erre pedig a préházak felújításának folytatása kínált lehetőséget” – idézi fel egyik legeredményesebb fejlesztésüket Kovács István. Az Országos Foglalkoztatási Közalapítványtól nyert pályázati forrásból – az oszkói préházak rekonstrukcióján túl – a hátrányos helyzetű fiatalok fenntartható foglalkoztatását is megvalósították.

De bekapcsolódtak a magyar fiatal gazdaszervezet, az AGRYA – akkor elsősorban vidéki fiatalokat megmozgató – programjaiba is, indítottak továbbá környezeti nevelési programot, majd pályázati segítséggel épült fel a Teleház és a Vinotéka. „Minden beruházásnál azt tartottuk szem előtt, hogy a projekt a pályázattól függetlenül is működhessen” – mondja az MNVH elnökségi tagja. Kovács István szerint sikereik titka abban állt, hogy a pályázati forrásokra segítő „pluszként” tekintettek, a támogatáson túl üzleti modellek kialakítását is szorgalmazták.

Eddigi munkásságával összhangban, az MNVH elnökségében is a civilek megerősítése, a közösségi szemlélet elterjesztése érdekében tevékenykedik majd. Célja elősegíteni a partneri összefogásban megvalósuló fejlesztéseket, amelyek emelhetik a vidék értékét.

Molnár Kata

Active community organiser for the success of the Hegyhát

István Kovács has not rest, not for a moment. He is the president of the “Hegypásztor Kör” of Oszkó and works for the development of the Hegyhát area. His willingness combined with agility and enormous power that can be invested in the presidency of the MNVH.

He has youthful impulse, enthusiasm and vocation for the community. István Kovács can be a model for a lot of young people. He is working all the time for his home county Vas. He is member of the “Göcsej-Hegyhát Leader Association” and for more than 10 years now president of the “Hegypásztor Kör” of Oszkó. Admittedly he is inspired by to connect the town and the village.

He likes to spend his free-time in the vegetable sown with his two daughters. The local values and the agriculture plays important role for Mr. Kovács who is presidency member of the HNRN.

He was working as a regional development rapporteur and also as a micro-region assignee. He was publishing a book about the sustainability of the services. Later he established a consulting company. Besides that he accepted mission work in several tradition preserver, community builder and workplace-creator projects. He never felt overwhelmed by the parallel works moreover rather profited from them.

At the end of the 80s he was working for a project with young university students from Debrecen to save the old wine press-houses at the vineyard of Oszkó. They continued this project in 2006. “We decided to give new perspective and possibility for the young people living at the Hegyhát. The renovation of the wine press-houses gave a good opportunity to achieve our aims” – mentions Mr. Kovács their most successful developments. They gained money from the National Public Employment Foundation (OFA) not only to renew the old buildings but give work for young people being in disadvantageous position.

They joined to the AGRYA projects and initiated environmental educational programmes and build up the Teleház and Vinotéka too. “Our aim was to keep in mind that the project has to go on without any application support.

As a presidency member of the HNRN he tries to strengthen the non-profit sectors and advertises the community attitude. His aim is to help the collaboration developments in order to raise the regional values.

Két évtizede a köz szolgálatában

A köz szolgálatában áll tizennyolc éves kora óta, volt már földrajztanár, informatikus, önkormányzati képviselő, jelenleg pedig uniós pályázatok írásával igyekszik segíteni a vidéki embereket. A teleház szövetség elnökének célja a LEADER együttműködés megkönnyítése Magyarországon.

Fiatal kora óta aktívan részt vesz közösségek életében, vezetésében Fejes István. Falun él, a Fejér megyei Abán nőtt fel. Személyiségét erősen meghatározza, hogy református értékrendben nevelődött.

Vezetői képessége korán megmutatkozott, 18 évesen kapcsolódott be a helyi közéletbe, 23 évesen szülőfalujában önkormányzati képviselőnek választották. Eközben az ELTE geográfus szakán tanult, a két utolsó egyetemi évében földrajztanárként is dolgozott egy budapesti iskolában. Két éve Gödöllőn vidékfejlesztő agrármérnökként szerzett diplomát.

Hosszú évek óta a Magyar Teleház Szövetség elnöke, a 2009-es évben pedig a Sárvíz Helyi Közösség LEADER Akciócsoport munkaszervezet vezetője volt.

A vidékfejlesztéshez köthető feladatokkal 1997-ben kezdett foglalkozni Fejes István. Kistérségi szinten vett részt a vidékfejlesztési programok kidolgozásában, végrehajtásában. Magát egyfajta közösségi vállalkozónak tartja, mivel vállalkozási tevékenységnek köszönhetően engedheti meg magának a nonprofit munkát.

Pályázattal és pályázatok menedzselésével foglalkozik, jelenleg több mint tíz Integrált Községi Szolgáltató Tér fejlesztésben és további harminc más tárgyú vidékfejlesztési projekt végrehajtásában működik közre. Tapasztalatai szerint a pályázati rendszerek ma annyi buktatót rejtnek, hogy szakértői segítség nélkül csaknem lehetetlen eligazodni bennük. Ezzel kapcsolatban számos, az Európai Unióban működő egyszerűbb struktúrát látna szívesen akkor is, ha a kiírásokat és a feltételeket meghatározó hazai szemléletmódon nehéz változtatni.

Célul tűzte ki, hogy megkönnyíti a LEADER együttműködést Magyarországon, a programról az első tapasztalatokat 2003-ban egy hollandiai kistérségben szerezte. „Húsz éve mindig összeköt az életem valamilyen nonprofit szervezettel, és ez már így is marad” – jegyzi meg Fejes István.

Az MNVH egyik legfontosabb feladatának azt érzi, hogy az európai, integrált vidékfejlesztés elveiből és gyakorlatából ténylegesen minél több épüljön be a hazai elméletbe és gyakorlatba. „Itthon ez a terület még mindig félreértett és túlpolitizált. A végrehajtási kérdésekben szabályozott és átlátható, ezzel együtt céljaiban és eszközeiben az alulról építkezés szabadságát biztosító vidékpolitika sokkal több közösségi hasznot jelentene az országnak, mint az eddig alkalmazott erősen centralizált gyakorlat” – mondja Fejes István. Szerinte az MNVH küldetése ennek elérésében hosszú távra szól, mivel ilyen típusú és irányú változás csak a közpolitikai gondolkodás megváltozásával együtt képzelhető el.

Szeredi Helga

Two decades of community service

He serves the community since the age of 18. He used to be a geography teacher, a PC specialist and member of the local government. At the moment he is writing EU applications and with these applications tries to help people living in the countryside. He is the president of the Hungarian Telecottage Association and his aim is to help LEADER cooperation in Hungary.

István Fejes takes part actively in the life of the community. He has grown up in Aba, Fejér County. His leading ability showed up early. He joined the local community life when he was 18 years old. He was elected to the local council at his age 23. He was studying at the ELTE to become a geographer. At the last two years of the university he was working as a geography teacher in Budapest. He got his diploma as an agricultural engineer two years ago at Gödöllő. He is the president of the Hungarian Telecottage Association. In

2009 he was the manager of the “Sárvíz Local Community Leader Activity Group”. He started to work with rural development tasks in 1997. He took part at the planning and executive phases of different rural development projects at micro regional level. He writes and manages applications. At the moment he collaborates in the execution of more than 30 rural development projects. According to his observation it is almost impossible to manage projects without the help of an expert. He would welcome more simple structures in Hungary concerning the EU applications.

One of the main tasks of the HNRN is to accept more and more good examples from the European, integrated rural development ideas and practices. We should accept it and built in to our domestic theory and routine. “This area is misunderstood and over politicized in Hungary. It would be important to have regulated and clear rural policy concerning the executive questions. It would mean more then the strongly centralized practice used till nowadays” – said Mr. Fejes. He believes that the mission of HNRN would be valid for a long time. Such change can only be imagined through the transformation of the political thinking.

A vidékfejlesztés és a LEADER pozíciójának erősítése a cél

Évek óta a terepen gyakorolja a hazai vidékfejlesztést a helyi és regionális pályázatokat kiírói és kedvezményezett oldalról is jól ismerő Páliné Keller Csilla. Az alpokaljai akciócsoport munkaszervezetének vezetőjeként az MNVH elnökségében a LEADER munkacsoport és szakosztály irányítósa lesz a fő feladata.

Az államvizsga után, 2002-ben, az Eszterházy Károly Főiskolán a tanszékvezetője bekíséri egy szobába, ahol hárman ülnek a VÁTI Non-profit Kft.-től, amely a magyarországi területfejlesztés egyik fő szellemi műhelye, s mely rövidítés ekkor még nem mond neki sokat. Így négyesben két napjuk áll rendelkezésre a tanszék egy PHARE pályázatának megírására. Ezután a pályázatok egymást követik, sorra írja őket és menedzseli a folyamatban lévőket, miközben tanít az egyetemen.

Sopron környékére költözve a Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökségnél (RFÜ) helyezkedik el, 2004-2006 között hajtják végre az első regionális operatív programot. A 2007-2013-as EU költségvetési ciklus indulása előtti rövid szünetben képzést szervez a Sopron-fertődi kistérségben polgármestereknek, továbbá együttműködési programokat dolgoz ki, amely ekkor még teljesen új és ismeretlen irány a térségben. „Addig nem kommunikáltak egymással, nem tudták, ki mivel foglalkozik, a kistérségi társulási üléseken csak néhányan jelentek meg, így pedig képtelenség összerakni akár csak egy kerékpáros projektet” – emlékszik vissza a nehéz kezdetekre. A LEADER-program elindulása során többedmagával alapítja meg az Alpokalja-Ikvamente Helyi Akciócsoportot, amelynek jelenleg a vezetője. Nagyon hisz az oktatásban, jelenleg egy általános iskolai kistérségi helyismereti modulon is dolgozik. Szerinte sok gyengébben teljesítő Helyi Akciócsoportból (HACS) nem a szándékok tisztasága, vagy a hozzáértés hiányzik, hanem az információ – nagy erőket fordítana a képzésükre, nem ad hoc jelleggel egy-két napos eseményekkel, hanem komoly rendszerben. Hiszi, hogy a jóknak lehetőséget kell adni tapasztalataik átadására, az egymástól tanulásra.

Az elnökségi munka kapcsán megjegyzi, „amilyen a kiírás, olyanok lesznek a pályázatok”. Évek során összegyűlt tudását a lehető leghasznosabb MNVH-pályázatok kiírásában fogja kamatoztatni, továbbá arra fog törekedni, hogy a 2013-ig hátralévő időben és a következő hét éves ciklusban pályázóbarát, a vidéket még hatékonyabban szolgálni tudó vidékfejlesztési program működjön Magyarországon.

Benedek Gergő

Strengthening the position of rural development and LEADER

Csilla Keller pays high attention to the cooperation of the stakeholders practising rural development at the ground. She knows very well the local and the regional applications from the side of applicants and of the call for proposal writers' side. As the leader of the Sub-Alpine LEADER Association she will manage the LEADER working group at the HNRN.

Immediately right after she started work on a PHARE application with her university teacher as she got her diploma at the Eszterházy Károly College in 2002. That was the first step and was followed by numerous ones. She was writing and managing applications and at the same time she was teaching at the university, too.

She moved to the neighbourhood of Sopron and started to work for the West Transdanubian Regional Development Agency. Their first regional operative programme has been implemented in 2004-2006. They've organised trainings for the mayors living in the micro-regions of Sopron-Fertőd and worked out co-operation plans and projects before the start of the next 2007-2013 EU planning period. These local initiatives were very new in the region. "They were not communicating with each other, didn't know who is responsible for what. Just few of them appeared on the working sessions. So it was impossible to work out even a cycle tour project" – remembers Mrs. Keller to the difficult beginning.

After the introduction of the LEADER approach in Hungary she established the Alpokalja-Ikvamente Local Action Group.

She believes in education. At the moment she works on a micro-regional local knowledge module for primary schools. She would train and support the local action groups (LAGs). She believes in submitting the experience and gives chance for the good ideas.

She will manage the LEADER working group and will continue writing out HNRN call for proposals. Moreover she will make efforts for a more effective user-friendly rural development programme in Hungary till 2013 and in the next 7-year project cycle, too.

Előrelépés az agrár-környezettudatosságban

Mezőgazdasági szövetkezetben kezdte pályáját a gödöllői egyetem kutatója, aki úgy gondolja, hogy a helyi adottságoknak megfelelő gazdálkodási módon és intenzitáson múlik a környezet- és az élelmiszer-biztonság. „Zöld-pont” rendszer kialakítását szorgalmazza a gazdaságok ökológiai teljesítményeinek a kimutatására.

Dr. Podmaniczky László a gödöllői Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetének egyetemi docense, egyben az intézet igazgatóhelyettese, és a Környezetgazdaságtani Tanszék vezetője. Itt szerzett agrármérnöki, majd vállalatgazdasági szakmérnöki diplomát, később doktori és PhD fokozatot is. Közreműködött a környezetgazdálkodási agrármérnök szak megalapításában.

Pályáját mezőgazdasági szövetkezetben kezdte, majd egy tervező vállalkozásnál dolgozott, ahol mezőgazdasági gyakorlatból, és ökológiai – földhasználati tervezés módszereiről szerzett tapasztalatokat. Az utóbbi tíz évben mezőgazdasági földhasználati tervezéshez és agrár-környezetgazdálkodási programokhoz kapcsolódó kutatási munkákat koordinált. Két legfontosabb eredménye a „Magyarország földhasználati zónarendszere” című kutatási jelentés, és a „Nemzeti Agrár-környezetgazdálkodási Program”. Részt vett az ELISA (European Land Information System for Agriculture and Environment) megalkotásában is.

A mezőgazdaság feladatát vizsgáló felfogások közül Podmaniczky László számára azok a rokonszenvesek, amelyek a környezeti és társadalmi szempontokat is figyelembe veszik, s az életminőség javítására irányulnak. Így a helyi érdekek szem előtt tartásával, az adottságoknak megfelelő intenzitással és módon folyhat a gazdálkodás. „Fő kutatási tevékenységem az erre a szemléletre épülő, Európa-szerte egyre népszerűbb agrár-környezetgazdálkodási rendszerek tanulmányozása” – mondja Podmaniczky László. Reméli, hogy tapasztalataival hozzájárul a vidék felemelkedéséhez. Véleménye szerint ehhez olyan „korszerű” mezőgazdaság szükséges, amely szakít az „iparszerű” gazdálkodás szűklátókörűségével. Úgy véli, ennek megvalósításához az agrár-környezetgazdálkodás lokális hátterének megerősítése a legsürgetőbb feladat. „Különösen örülnék, ha MNVH elnökségi tagságom révén is segíthetném az előrelépést a gazdálkodói környezet-tudatosság terén, hiszen az agrár-környezetgazdálkodás céljai csak ennek erősödésével valósíthatók meg maradéktalanul” – vázolja céljait Podmaniczky László. Egy olyan értékelő – „Zöld-pont” – rendszer kialakítását és bevezetését szorgalmazza, amely egyedi üzemi számításokkal alkalmas a gazdaságok ökológiai és környezeti teljesítményeinek kimutatására. A rendszer előnye rugalmasságában rejlik, s az alkalmazkodás egyedi módszereinek megvalósulását ösztönzi, s helyi védjegyként elősegítheti a magasabb értékű termékek értékesítését is” – teszi hozzá a kutató.

Bőle Réka

Moving forward in the agri-environment awareness

Dr. László Podmaniczky started his career in an agricultural cooperative farm. At the moment he is working as a researcher of the University at Gödöllő. He believes that environment and food safety is depending on the convenient farming system, on the local conditions and the intensivity. He urges on to build up a 'Green point' network to report the ecological capacity of the farms.

Mr. Podmaniczky is deputy head of the Institute of Environmental and Landscape Management of Szent István University and head of the Environmental Economics Department. He started his career working in an agricultural cooperative farm. He has gained experiences from farming practice and ecological land use planning methods. In the past ten years he coordinated researches connected to land use planning and agri-environmental management programmes. Two of his main results are: “Land use zone system in Hungary” and “National Agri-environmental Programme”. He also participated in the creation of the ELISA programme (European Land Information System for Agriculture and Environment). He is committed to undertake research related to agriculture considering environmental and social aspects as means to improve the quality of life. He thinks it important that people could work on their lands keeping in mind the local interest. “My main research work is the examination of the agri-environmental management based on a Europe-wide approach.” He believes that with his experience he can contribute to rural development. According to him the most important mission is to strengthen the local background of the agri-environmental management. “I’d be happy if I could help the move forward in the field of managing environment as the presidency member of the HNRN”. Surely we can realize the aim of the agri-environmental management with gathering it as above mentioned – outlines Mr. Podmaniczky his aims. He urges on to build up a ‘Green point’ network to report the ecological capacity of the farms. Advantages of the network are that it can help to sell of the higher values’ products as a local brand.

Élő kapocs a termelők és fogyasztók között

Szabadkai Andrea igazi „selfmade” vidékfejlesztő. A kistermelők érdekében azért küzd, hogy a szabályozási környezet több teret engedjen a hagyományok érvényesülésének.

Living connection between the producers and consumers

Andrea Szabadkai is a real „self-made” rural developer. She fights on behalf of the small-scale producers to get more possibilities for the success of the traditions under law.

Biológia-testnevelés szakos tanárként hat évig tanít általános iskolában Kecskeméten és Szegeden. A csongrádi Művelődési Központ programszervezőjeként, és a helyi Biokultúra Egyesület tagjaként csírámlé fesztivált, népi olimpiát szervez. Nagyobbik gyermekének tej- és tojásérzékenysége indítja arra, hogy a közétkeztetéssel kapcsolatos kutatásokat végezzen. A kutatómunka során került kapcsolatba a Szövetség az Élő Tiszáért Egyesülettel (SZÖVET), ahol jelenleg is elnökségi tag. A szövetség a Tisza folyó vízgyűjtő területén élők megélhetési lehetőségeinek javításán, árvízi és környezeti biztonságának növelésén, a Tisza ökológiai értékeinek megőrzésén és gyarapításán dolgozik.

Jelenleg, az Élő Tisza védjegy és a tájtermékek piacépítésén dolgozik, amelynek során „Meggymentő” akció keretében több tonnányi gyümölcsöt sikerül közvetlenül a termelőktől a fogyasztókhoz juttatnia, amikor az önköltség alá zuhantak a felvásárlási árak. Ebből alakult ki a helyi termékek iránt érdeklődők fogyasztói adatbázisa, akiket a SZÖVET folyamatosan tájékoztat az aktuálisan elérhető termelői élelmiszerekről. Tájfajtákat, dömping gyümölcsöket és zöldségeket juttatnak el a vásárlókhoz, az iskolai menzákat pedig összehozzák a helyi termelőkkel.

Szabadkai Andrea a Helyi Termék Kerekasztal, a Hagyományos Élelmiszer Munkacsoport tagja. A kistermelői civil érdekképviselő szakmai koordinátoraként, a kistermelői rendeltet módosítás során, és azóta is együtt dolgozik a minisztérium szakembereivel, így jól ismeri a kistermelőkre vonatkozó európai rendeleteket és a hazai szabályozást. Számos, e témával foglalkozó cikk, tanulmány jelent meg közreműködésében, útmutatókat ír, jogsegélyt nyújt termelőknek, falusi turisztikai szolgáltatóknak. Az MNVH elnökségében ennek a területnek a szakszerű és pártatlan képviselőjét lehet elvárni tőle, hiszen 76 szervezetet tömörítő civil együttműködésük révén első kézből jutnak el hozzá a legjobb gyakorlatok. Fő célja a kistermelők, falusi vendéglátók, a falusi turizmus, a helyi termékek ügyének képviselése. Reméli, az MNVH segítségével hozzájárulhat ahhoz, hogy a magyar termelők hozzájuthassanak alapvető információkhoz, ismeretekhez és értékesítési lehetőségekhez.

Benedek Gergő

She was working as a biology and PE teacher for six years in an elementary school in Kecskemét and Szeged. Later on she's organized festivals working as a programme organizer at the Csongrád's Cultural Institute and a Folk Olympic Games as a member of the Bio-culture Association. She started to make researches connected to communal feeding because of her biggest child's milk and egg allergy. She got into touch with the Union for the Living Tisza (SZÖVET) during her research work. She is presidency member at the Association currently. They

work for the improvement of the means of subsistence for those living along the Tisza reservoir. They try to forestall and increase the safety in the case of flood and preserve the ecological values of the Tisza.

At the moment she works for the 'Living Tisza' trademark and to build up the market for the land products. For example during their "Sour cherry saver" action they have bought tons of sour cherry from the producers and sold it out directly to the customers. After this action a customer database was built up. The SZÖVET continuously informs them about the actual reachable manufacture products. They bring local land products and vegetables to the customers and to the school canteens, too.

Ms. Szabadkai is the member of the Local Product Round Table, and the Traditional Food Products Workgroup. She works as a professional coordinator for the civil business federation of the small-scale producers. She also cooperates with the Ministry. She knows very well the European edicts and the domestic regulations. She gives legal aids for the producers and the village tourist services. She is representative of this area in the HNRN presidency. Her main aim is to represent the local products business, the small-scale producers, the village tourism, etc. She believes that with the help of the HNRN the Hungarian producers can get the essential information, knowledge and market possibilities.

Az egyszerű és a vidéki emberek érdekében

Hitvallása szerint „nemcsak őrzője, de alakítója, jó gazdája” is szeretne lenni a vidéknek, amely számára a magyar jövő reménységét jelenti. Szabó Gellért úgy látja: a falusi parasztemberek szívós kitartásának nyomán virágzásnak indulhatnak a magyar falvak.

A tanyasi élet szabadsága és vadsága már idejekorán rabul ejtette az MNVH egyik ízig-vérig vidéki tagját. Nemcsak a gyermekora, de eddigi élete legnagyobb része is szülőfalujához, az 1987-ig Lászlófalva néven ismert, Bács-Kiskun megyei Szentkirályhoz köti. „Akkoriban jóval több tanya terült el a település körül, s bár a paraszti porták egymástól viszonylag távol helyezkedtek el, közeli és mély emberi kapcsolatok alakultak ki az ott élők között, amely idillivé varázsolta életem első húsz évét” – eleveníti fel emlékeit Szabó Gellért.

Bár szívesen és tehetségesen énekelt, csellózott érdeklődése végül a természettudományos tantárgyak felé fordult, felsőfokú tanulmányait a hódmezővásárhelyi Állattenyésztési Főiskolán folytatta. Frissen végzett állattenyésztői szaküzem-mérnöként a Lászlófalvi Egyetértés Tsz-ben állt munkába, mellette pedig állathigiénikus szaküzem-mérnöki képzettséget szerzett. 1990-ben Szentkirály polgármesterévé választották, s ez egyúttal a Tsz-beli munka végét is jelentette.

A település képviselő-testülete 1996-ban döntött arról, hogy Szentkirály belépjen a Magyar Faluszövetség soraiba. Angol nyelvtudásának köszönhetően, az egyik legnagyobb múlttal rendelkező önkormányzati érdekvédelmi szervezetnek számító szövetség elnöke Szabó Gellértet kérte fel a nemzetközi ügyek gondozására, aki tanács és bizottsági üléseken képviselte hazánkat Strasbourgan, az Európa Tanács soraiban. „Az eltelt tizennégy év alatt sok személyes kapcsolatot szereztem, nagy szegénységet és pazar gazdagságot láttam a környező és távolabbi országokban – Franciaországban, Spanyolországban, Lengyelországban vagy Szlovákiában – járva. Sikerral tettem egyéni indítványt a helyi értékek, a kulturális és tájképi sokszínűség védelme érdekében, de legelőnkebben a választási megfigyelői missziók emléke él bennem” – folytatja az MNVH elnökségi tagja. Ez utóbbi feladatkörében Szabó Gellért horvát, albán és koszovói önkormányzati, illetve parlamenti választásokat tanulmányozott másodmagával. Számára a vidék a magyar jövő reménységét jelenti. Hiszi, hogy a falusi parasztemberek szívós kitartásának nyomán a legkisebb települési közösségek is virágzásnak indulhatnak. „Falusi-tanyasi emberként, afféle paraszt-polgármesterként meggyőződésem, hogy hazánkban ma is a falu az emberek, illetve a magán- és közügyek közvetlen, őszinte találkozásának színtere. Az MNVH elnökségének tagjaként szeretnék minél több vidéki emberrel találkozni. Alkalmat és környezetet teremteni ahhoz, hogy a maguk méltó helyén gyarapítsuk értékeinket” – vázolja fel terveit Szabó Gellért.

Molnár Kata

On behalf of the simple country man

According to his profession he would like to be “not only a preserver but a creator, a good master” of the country. Gellért Szabó believes to begin the flourish of the Hungarian villages according to the peasants’ persistence.

The freedom and wildness of farming life captured him at his early ages. Not only his childhood fasten him to his native village Szentkirály in Bács-Kiskun County. “At that time much more farm were situated around the village. Despite the big distances between the farmyards there used to be close and deep relationships between the local people. This changed my youth into idyllic by magic” – said Mr. Szabó.

Though he was talented playing cello and singing his interest turned into scientific subjects. He studied at the Animal Husbandry College, Hódmezővásárhely. As a stockman engineer he started his career at the Lászlófalvi Egyetértés LPG. While working for the LPG he got a diploma as an animal sanitary engineer. In 1990 he became the mayor of Szentkirály.

Body of representatives of Szentkirály decided to join into the Magyar Faluszövetség (Association of Hungarian Villages). Mr. Szabó was asked to manage international tasks and represent Hungary in Strasbourg at the committee meetings of the European Council. “During the past 14 years I’ve seen great poverty and also lavish riches at the neighbouring and farther countries. I’ve suggested with success an individual proposal to safeguard the local, the cultural and scenic values.”

For him the countryside represents the future hope of Hungary. He believes to begin the flourish of the Hungarian villages according to the peasants’ persistence. “As a farmer and a kind of peasant-mayor I believe that a village is a very good place for true rendezvous either for a personal or public affair reasons. As the member of HNRN presidency I would like to meet with a lot of country man. Give an occasion and environment to increase our values at the worthy place” – outlines Mr. Szabó his plans.

A falufejlesztés elkötelezettje

Dr. Ónodi Gábor pályáját alapvetően meghatározta az építészet, a falvak, a tanya- és a vidékfejlesztés iránti érdeklődés. Az egyetemi igazgató idén márciusban Pro Régió-díjban részesült a falvak és tanyák fejlesztése terén végzett kiemelkedő oktatói, kutatói és tervezői tevékenysége elismeréseként.

Minden fiatal számára fontosak az egyetemi évek utáni szárnypróbálgatások, az első önálló megmérettetések. Ónodi Gábor esetében sem történt ez másként, három évvel az építész-mérnöki oklevél megszerzését követően, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Építészeti Tanszékén kezdett falufejlesztési kérdésekkel foglalkozni. Ennek része volt 1987-88 telén az a népfőiskolai kurzus, amelynek során hétfő esténként fiatal, pályakezdő gazdák számára együtt terveztek korszerű, új paraszti portákat. Noha a rendszerváltás elmosta ezeket az elképzeléseket, egyúttal új, izgalmas kihívásokat hozott a fiatal szakember életébe.

Ángyán Józseffel, a vidékfejlesztési tárca jelenlegi parlamenti államtitkárával nekiláttak a Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet megszervezésének, éppen húsz évvel ezelőtt. Emellett, hogy oktatási igazgatóhelyettese lett a gödöllői intézetnek, párhuzamosan egy másik, sokrétű feladatot is elvállalt. A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumban Csatári Bálinttal együttműködve, az alföldi életet s annak lehetőségeit meghatározó Alföld Program koordinátoraként tevékenykedett. Számos kutatást, vizsgálatot készített az alföldi tanyákról, miközben tervei alapján néhány tanya meg is épült a Kiskunságban. A falufejlesztésnek azonban nemcsak szakmai sikereket, de a Falufejlesztési Társaság elnökének, Kemény Bertalannak a barátságát is köszönheti.

A Magyar Urbanisztikai Társaság-béli tagság szintén fontos állomás pályafutásában, Keresztes Sándor javaslatára ugyanis megalapították a Társaság Falutagozatát. „Mint ennek elnöke, váltam a bécsi székhelyű Európai Falumegújítási és Vidékfejlesztési Munkacsoport magyar tagjává. 2006 óta veszek részt a hazai és európai Falumegújítási Pályázatok szervezésében, minősítésében. Közben több mint száz diák falu- és vidékfejlesztési témájú diplomadolgozatának voltam konzulense” – mondja a MNVH elnökségi tagja, aki egyben a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet megbízott igazgatója, és a Területi Tervezési és Térinformatikai Tanszék vezetője.

„Csak a hiteles helyzetértékelés és a tervezési ismeretek birtokában lehet a vidéki térségek, települések összetettségének megfelelő fejlesztéshez hozzájárítani és kihasználni azokat a lehetőségeket, amelyeket a térségi és települési fejlesztési folyamatokkal való összekapcsolódásai kínálnak” – vallja a településfejlesztési szakember.

Molnár Kata

Committed to Rural Development

The carrier of Dr. Gábor Ónodi was determined most of all by architecture, farms, villages and rural development. The university director received the Pro Region price in this year for his outstanding tutorial, research and project planning activities.

Three years after getting his architect diploma he started to work with rural development tasks at the Gödöllő Agricultural University. One of his tasks was to plan modern and new farmer houses for the career-starter farmers in 1987-88. This project challenged him with new and exciting ideas. Twenty years ago collaborating with professor József Ángyán (at present

political state secretary of the Ministry of Rural Development) tried to organise the Institute of Environmental and Landscape Management. Besides Mr Ónodi became the deputy head of the Institute in Gödöllő he also undertook different project tasks.

Cooperating with Bálint Csatári at the Ministry of Environmental Protection Mr. Ónodi was responsible as a project coordinator for the Great Plain (Alföld) Programme. He was making several researches about the Plain farms. Also designed and realized several farm buildings at the Kiskunság.

The Hungarian Society for Urban Planning membership was also very important in his career. For the proposal of Sándor Keresztes they've established the Village Section of the Society. "As the president of the Village Section of the Hungarian Urban Society I also became the member of the European Village Reformer and Rural Development working group.

Since 2006 I participate as an organizer and qualifier at domestic and European Village Reformer applications. In the meantime I was working as a supervisor for more than 100 diploma thesis under the rural development topic" – said Mr Ónodi, who is the presidency member of the HNRN. At the same time he is director of the Institute of Environmental and Landscape Management of the Szent István University and director of the GIS Department.

"Only you can start and use the chances if you have the authentic situation evaluation and the possession of the planning knowledge. In this case you can start to work for the development of the rural areas and villages" – indicates Gábor Ónodi - the expert of the rural development.

Aki szívén viseli az Alföld sorsát

Az értékek és hagyományok védelmét, megismertetését, ápolását tartja egyik legfontosabb küldetésének Dr. Tóth Albert főiskolai tanár és tájkológus. A munkásságáért a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztrel is megjutalmazott elnökségi tag kiemelkedő eredményeket ért el a hazai tájak védelmében.

Tóth Albert a MNVH elnökségének rangidős tagja, emellett a Szolnoki Főiskola aktív oktatója professzor emeritusként. Húsz éve tagja a „Természet-BÚVÁR” című magazin szerkesztőségi bizottságának, tanít a Szent István Egyetem doktori iskolájában, tagja a Magyar Tudományos Akadémia Természetvédelmi és Konzervációbiológiai bizottságának, életre hívója, és azóta is versenyfelelőse a két évtizedes múltú visszatekintő Kaán Károly- és Herman Ottó országos természetismeret- és biológiai versenynek. Ő vezeti a Hortobágyi Természetvédelmi Kutatótábort, valamint megalapította a Jermy Gusztáv, a Less Nándor- és a Boros Ádám-díjat.

Alföldi születésű, tősgyökeres nagykunságának vallja magát így nem is annyira meglepő, hogy hosszú évek óta Alföld-kutatással foglalkozik, kiemelkedő figyelmet fordítva a Hortobágyra, a Nagykunszágra, a Hajdúságra és a Nagy-Sárrétre. Tóth Albert országgyűlési képviselői munkássága idején meggyőző többséggel fogadtatta el a parlamenttel az Alföld-program néven ismert átfogó Alföld védelmi és fejlesztési tervet. Kiemelkedő eredményei között szerepel továbbá az is, hogy 1984-ben közbenjárásának köszönhetően védett területté nyilvánították az Ecseg-pusztát, majd elkészítette a Körös-Maros Nemzeti Park létesítésének megalapozó koncepcióját.

Elsősorban a tájtörténet, tájváltozás, tájhasznosítás témakörei érdeklik, de a klímaváltozással kapcsolatos problémák is foglalkoztatják. A Vahava-projektben is részt vett, amelyben meghatározták a magyarországi klíma változásának várható irányát, elemezték ennek az egyes mezőgazdasági ágazatokra és szakterületekre valószínűsíthető hatását. Rendszeresen publikál, már több mint százötven cikke jelent meg. Írásainak döntő hányada az Alföld – szűkebb értelemben véve a Közép-Tisza-völgy, a Hortobágy és a Nagykunszág – vidékére koncentrálódik. Ezen belül is a tájtalakítás, az emberi beavatkozás hasznos és káros következményei, a tájtörténet, a vízrajzi múlt és klímaváltozás várható kilátásai szerepelnek központi kérdésként. Fontos feladatának és küldetésének tartja az értékek és hagyományok védelmét, megismertetését, ápolását, a kunhalomkutatást pedig egyenesen országos prioritású ügynek tekinti. Tudományos szakmai tevékenységeiért, aktív munkásságáért megkapta a Nagy-kunságért-díjat, a Pro Regione-Alföld-díjat, a Pro Regio-díjat, a Pro Natura-díjat, valamint 2004-ben a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét.

Szeredi Helga

Deeply concerned about the future of the Great Plain

Dr. Albert Tóth's most important mission is to protect, introduce and promote the values and traditions of the countryside. Mr. Tóth is a professor and a regional ecologist. He was rewarded for his work with Gold Cross of Distinction of the Hungarian Republic. He has reached outstanding results in the protection of the domestic landscapes.

Albert Tóth is a presidency member of the HNRN and also professor emeritus at the College of Szolnok. Since twenty years he is the editorial committee member of the “Természet-BÚVÁR” magazine. He teaches at the doctoral school of the István Szent University, member of the Hungarian Academy of Sciences Environmental Protection and Conservation Biology Committee.

For many years he has been involved in the Great Plain researches. He used to be a member of the Parliament when the protection and development plan called the ‘Great Plain programme’ (Alföld-program) was accepted by the Parliament with success. Among his

outstanding results we can mention that he interceded for the reservation of the Ecseg-pusztá. He also worked out the conception of the Körös-Maros National Park.

First of all he is interested in landscape history, landscape changes and landscape development but concerns himself with the difficulties of the climate changes, too. He participated in the “Vahava” project. In the project they determined the expectable direction of the Hungarian climate changes. Mr. Tóth publishes regularly; more than 150 articles were published mostly focused on the Great Plain. His key questions are the landscape transformation, the useful and damaging consequence of the human intervention; landscape history, hydrographical history and the expected prospect of the climate changes. For his scientific activity he has got several prices. In 2004 he was rewarded for his work with the Gold Cross of Distinction of the Hungarian Republic.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Elnökségének küldetése és fontosabb feladatai

1. A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Elnökségének legfontosabb feladata a szervezetről szóló miniszeri rendeletben és az évente aktualizált cselekvési tervben foglaltak végrehajtásának figyelemmel kísérése, a magyar vidék helyzetének jobbítására, felzárkóztatásra, fejlesztésére vonatkozó programok szakmai és civil támogatásának elősegítése, biztosítása.
2. Ehhez kapcsolódva az MNVH elnöksége kitüntetetten fontos feladatának tekinti – az Európai Unió által létrehívott agrár- és vidékfejlesztési támogatásokról, fejlesztési programokról szóló elvi útmutatások és gyakorlati példák alapján, más tagországokban is funkcionáló hasonló társszervezetekkel együttműködve – a vidéki tereket felelősen használni, gazdálkodni, települési és más helyi társadalmi csoportok, szakmai és civil szervezetek között érdemi párbeszéd, illetve a vidékeink megújításáért való közös cselekvés legkülönbözőbb formáinak a kialakítását.
3. Az Elnökség tagjai érdemben közre kívánnak működni a modern, integrált szemléletű, – sokszempontú tudományos megközelítéseket is alkalmazni képes – jövőbeli magyar vidéktervezés és –fejlesztés szellemi megalapozásában. Minden lehetséges eszközzel támogatják az ehhez szükséges folyamatos gondolatcserét a politikai, a szakmai és a civil szféra között. Ezeknek a tevékenységeknek a magyar vidéki terekről és azok jövőjéről szóló, közösen elfogadott vidékfejlesztési tudáskészlet fokozatos megalkotásával és a gyakorlatban való alkalmazásával is együtt kell járniuk.
4. Az Elnökség aktivizálni, összefogni és szervezni kívánja az MNVH hivatalosan regisztrált személyeinek és szervezeteinek szakmai tevékenységét, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program által biztosított keretek között lehetőséget teremtve érlelő vitákra, közös vidékfejlesztési programok megfogalmazására, a hálózat szervezetének fokozatos kiépítésére.
5. Az MNVH újjáalakuló szakmai tagozatai – a sokoldalú mezőgazdaság élelemtermelést, megélhetést és a vidéki kultúrtájakat fenntartó feladataitól, a víz-, a természet-, a környezet- és tájvédelmi aktivitásoktól, a falusi-kisvárosi települések tervezésén át, a vidéki szolgáltatások megszervezésének segítségével – átfogják és lehetőségeik alapján támogatják mindazokat a tevékenységeket és programokat, amelyek hozzájárulhatnak a magyar vidéki társadalom tagjainak és közösségeinek megújulásához, fejlődéséhez.
6. Ezekhez a fő célokhöz rendelt – a kormányzat által működtetett vidékfejlesztési intézményrendszerrel érdemi együttműködésben – az MNVH és annak Elnöksége folyamatosan színvonalas információáramlást biztosít a magyar vidék helyzetéről, változásairól, problémáiról, illetve a saját tevékenységéről a

Mission and main tasks of the Presidency of the Hungarian National Rural Network

1. The most important task of the Presidency of the Hungarian National Rural Network (HNRN P) is to follow the execution of the policies written in the ministerial decree and in the yearly revised Action Plan closely, in supporting the professional and NGO-based programs dedicated to the improvement of the situation in the Hungarian rural areas.
2. In accordance with these aims, it is the Presidency of HNRN top priority to build a constructive dialog between the ones using the rural areas responsibly, the farmers, groups of local societies, the professional - and the non-governmental organisations, and to create the most diverse forms of common action for the renewal of our rural areas, in cooperation with similar organisations operating in other member states, all done following the principles and practical examples provided by the agriculture- and rural development programmes brought to life by the European Union.
3. The members of the Presidency wish to take active part in the foundation of the intellectual background for the future rural development and design, which will be capable of applying multidisciplinary scientific approach. They will support the exchange of theories between the political, professional and civilian spheres necessary for achieving this target, with all the tools at their disposal. These activities have to walk together with the creation and practical application of the commonly accepted rural development knowledge toolkit about the Hungarian rural areas and their future.
4. The Presidency wishes to activate, coordinate and organise the professional activities of the officially registered membership of the HNRN, using the frame provided by the New Hungary Rural Development Programme to create the opportunity to have fruitful debates, to shape common rural development projects, to gradually enhance the organisation of the Network.
5. The reformed professional subgroups of the HNRN, from handling the tasks of a versatile agriculture (food production, provision of livelihood, sustaining the landscape), through water-, nature-, environment- protection activities, to the designing of small settlements, and to the helping in the organising of rural services, embrace and support the activities and programmes dedicated to the renewal and development of the Hungarian rural communities, by all means.
6. To support these aims, and in full cooperation with the rural development institutions managed by the government, the HNRN and its Presidency will secure a steady and high-profile information flow about the Hungarian rural situation, the changes, the challenges, and about its own activity, providing it to the

döntéshozók, a hálózatban aktívan résztvevő szakemberek és a média számára.

7. Az MNVH Elnöksége szakmai felelősséggel – elsősorban a VKSZI-vel együttműködve – különböző témákban és területi szinteken (országos, megyei, kistérségi) kiemelkedően fontos témákban konferenciákat, más esetekben képzéseket, munkatalálkozókat szervez, részben a legjobb európai és hazai vidékfejlesztési gyakorlatok terjesztéséhez, részben a jövő sikeres magyar vidékfejlesztése közös ismeretanyagának összeállításához.

8. Az MNVH Elnöksége szakmai védnökséget vállal, segíti és közre is működik a magyar és az európai vidék problémáit feltáró, szellemiségét ápoló, a sikeres fejlesztési gyakorlatokat bemutató kiadványok elkészítésében és megjelentetésében.

9. Az MNVH Elnöksége a maga sajátos eszközeivel szorgalmazza a vidékfejlesztés tárcaközi mivoltának és fontosságának elfogadtatását, távlatban egy átfogó, „A magyar vidék jövőjéről” szóló keretörvény megszületését.

Elfogadta az MNVH Elnöksége 2011. február 18-i alakuló ülésén

decisionmakers, to the professionals actively involved in the Network, and to the media.

7. The Presidency of HNRN has professional responsibility (in primary cooperation with VKSZI) in the organisation of conferences, trainings, and workshops about highly important subjects on a variety of geographical levels (nationwide, countywide, and in the subregions) to share the best international and national best practices, and to gather the knowledge toolkit for the future rural development.

8. The Presidency of HNRN undertakes professional patronage in helping, co-writing and publishing publications that discern the problems of the hungarian and european rural areas, nurture the spirit of these territories, and present successful development practices.

9. The Presidency of HNRN calls, with its distinctive measures, for the implementation of the view, that rural development is related to the field of all the ministries, is of utmost importance, and should be legally framed in a „rural future law” in the coming years.

Accepted by the HNRN Presidency at the forming gathering, February 18, 2011.

Tisztelt Olvasó!

Az elmúlt években az Európai Unió (EU) agrárpolitikáján belül egyre fajsúlyosabb szerephez jutott a vidékpolitika. Ez nem véletlen, hiszen a vidéki területek az EU területének több mint 90 százalékát teszik ki, ahol a lakosság több mint fele éli mindennapi, bár olykor nem is olyan könnyű életét. A vidék és a város „fizikai és szellemi valójában” is eltávolodott egymástól. Viszonyukat épp úgy újra kell építeni, mint ahogy a kiszolgáltatott helyi termelő és fogyasztó egymásra találását is.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) azzal a céllal jött létre, hogy a vidékfejlesztési programok megvalósítsa, a vidéki térség aktív szereplőit összekösse, a köz- és magánszféra között valódi párbeszédet, tapasztalatcserét és együttműködést alakítson ki, valamint gondoskodik a szakmai háttértámogatásról és célzott képzésekről.

Hazánkban számos olyan kezdeményezés lát napvilágot, amely képes a magyar vidéket erős és vonzó helyé varázsolni. Ezek a szigetszerűen megvalósuló nagyszerű tettek, nem minden esetben kapnak kellő figyelmet és elismerést. A jó példákat, az innovatív fejlesztéseket és ötleteket pedig hirdetni, terjeszteni kell. Fontos továbbá a vidéki tájak, régiók sokszínűségének, identitásának, értékvilágának bemutatása is. Reményeim szerint ez a kiadvány a minőségi tájékoztatás és eszmecsere szerepkörét fogja betölteni és közvetett módon hozzájárul a vidék gazdasági- és társadalmi felemelkedéséhez.

A vidéket és ezzel a magyar társadalmat szolgálóknak sok sikert kívánok a kitartó és áldozatos munkájukhoz!

Végezetül engedjék meg, hogy a legnagyobb hazafi, Széchenyi István szavait idézzem:

„Azokból a kövekből, melyek utunkba gördülnek, egy kis ügyességgel lépcsőt építhetünk.”

Mély tisztelettel:

Dr. Brandt Sára
igazgató, MNVH Állandó Titkárság

Dear Reader,

Rural policy became a more and more important factor within the agriculture policy of the EU. This is no coincidence, since more than 90 percent of the EU territory is rural, with half of the total population living it's not always so easy everyday life there. Town and countryside has been separated, in physical and spiritual sense as well. Their relationship must be rebuilt, much the same way as it must be done with the connection between the local producers and consumers.

The Hungarian National Rural Network (HNRN) came to life with the purpose of realizing the rural development program, connecting the active stakeholders, creating a vivid conversation, experience exchange, and cooperation with the public and private sector. It also offers professional backup and courses.

There are a lot of initiatives capable of turning the hungarian countryside into a strong and alluring place. These great deeds are done scattered all over the country and they not always receive the attention and support they deserve. Good examples, innovative developments and ideas must be spread out and promoted, just like the diversity of regions, identities. I hope this magazine will act as a messenger of quality information and a platform of discussion, thus playing a role in the rise of the rural economy and society.

I wish success for those who serve the countryside, and through that, the whole hungarian society with their cunning work and sacrifice.

Finally, please allow me to quote the greatest patriot, István Széchenyi's words: „From the rocks that have rolled into our way, with a little agility, we can build stairs.”

kind regards,

Sára Brandt,
executive, HNRN office

